

Primljen 12. 11. 2007.

MEĐUNARODNI SEMINAR MAKEDONSKOGA JEZIKA, KNJIŽEVNOSTI I KULTURE

Lidija Cvikić*

Filozofski fakultet, Zagreb

Četrdeset godina postojanja velika je i važna obljetnica svake ustanove, a kada četrdesetu obljetnicu obilježava sveučilišni program, to najbolje govori o njegovoj vrijednosti i kvaliteti. *Međunarodni seminar makedonskoga jezika, književnosti i kulture* u organizaciji Sveučilišta „Sveti Ćiril i Metod“ iz Skoplja (Univerzitet Sv. Kiril i Metodij, Skopje) ove je godine proslavio četrdeset godina postojanja na najbolji mogući način – iznimno bogatim i raznovrsnim radnim dijelom, ali i brojnim svečanostima. U slavljeničkoj je godini Seminar okupio 96 sudionika te brojne inozemne goste. Sudionici i gosti su radili, družili se i zajedno živjeli puna tri tjedna, od 13. do 30. kolovoza, u novootvorenom sveučilišnom Kongresnom centru u Ohridu.

Svečarski je bilo od početka. Nakon pozdravnoga govora rektora Sveučilišta prof. dr. sc. Gjorgjija Martinovskoga i direktorice Seminara prof. dr. sc. Emilije Crvenkovske, sudionike su pozdravili brojni gosti, predstavnici inozemnih slavista. Hrvatsko su izaslanstvo činili profesori Stjepan Damjanović i Marko Samardžija, predsjednik Hrvatskoga slavističkog odbora, koji je u ime Odbora domaćinima čestitao obljetnicu te istaknuo povezanost Seminara makedonskoga jezika i Zagrebačke slavističke škole. Uvaženim svjetskim makedonistima dodijeljene su plakete i zahvalnice Međunarodnoga seminara. Nagrađeni su i hrvatski makedonisti – prof. dr. sc. Borislav Pavlovski s Filozofskoga fakulteta u Zagrebu plaketom, a prof. dr. sc. Goran Kalogjera s Filozofskoga fakulteta u Rijeci zahvalnicom. Prigodom otvaranja predstavljena je i monografija u kojoj je sadržana kratka povijest Seminara te iscrpni podatci o studijima i lektoratima makedonskoga u svijetu.

U sklopu obilježavanja obljetnice Seminara prof. Victoru Friedmanu, uglednom slavistu i balkanologu sa Sveučilišta u Chicagu, SAD, dodijeljen je počasni doktorat filoloških znanosti Sveučilišta „Sveti Ćiril i Metod“ za doprinos razvoju i afirmaciji makedonistike u Sjevernoj Americi. U svome je progodnome govoru prof. Friedman istaknuo da je njegovo zanimanje za makednoski i ljubav prema njemu započela upravo na Seminaru.

Najsvečaniji je događaj zasigurno bio posjet predsjednika Republike Makedonije gospodina Branka Crvenkovskog koji je *Međunarodnome seminaru makedonskoga jezika,*

* Lidija Cvikić, Odsjek za kroatistiku, Filozofski fakultet, Zagreb; e-mail: lcvikic@ffzg.hr

književnosti i kulture dodijelio Orden zasluga za Makedoniju. Predsjednik je Medaljom zasluga za Makedoniju odlikovao i šestoro uglednih svjetskih makedonista za naročit doprinos afirmaciji i popularizaciji makedonskoga jezika, književnosti i kulture u svijetu.

Radni dio Seminara sastojao se od nekoliko dijelova. U jutarnjim su se satima održavali tjedni izborni tečajevi s temama iz frazeologije makedonskoga jezika, makedonske suvremene književnosti, arheologije i dijalektologije. Lektorski dio nastave održavao se u osam nastavnih skupina, a polaznici su bili podjeljeni na početnu, srednju i naprednu razinu znanja. Uz lektorsku nastavu polaznici su svakodnevno pohađali i znanstveno-stručna predavanja. U tri je tjedna održano više od dvadeset predavanja vodećih makedonskih stručnjaka iz područja jezikoslovlja, književnosti, povijesti, arheologije. Za polaznike su organizirane i prevoditeljske radionice s engleskoga, ruskoga i poljskoga jezika. Iako su za uspješnost i raznolikost programa zaslužni svi predavači, pojedni ipak zaslužuju biti posebno istaknuti. Ponajprije su to lektori: Gordana Aleksova, Aneta Dučevska, Vesna Mojsova-Čepiševska, Marija Paunova, Simon Sazdov, Lidija Tanuševska, Roza Tasevska, Stanislava-Staša Tofoska te direktorica Seminara Emilija Crvenkovska, veliki stručnjaci, entuzijasti i zaljubljenici u makedonski jezik, književnost i kulturu. Da bi se sudionici Seminara u Ohridu osjećali kao kod kuće, svojom su spremnošću za pomoć i odgovaranjem na brojna pitanja sudionika pridonijeli tajnica Seminara Blagica Veljanovska te Katarina Andreeva i Aleksandar Dimeski. Osim akademskoga dijela nastave, sastavni je dio Seminara bio i kulturni program. Razgled Ohrida uz stručna predavanja, posjeti crkvama, koncerti, izleti na Sveti Naum, Prespu i u Bitolu, otvaranje Struških večeri poezije i večernji tečaj makedonskih kola, polaznicima Seminara bili su najomiljeniji dio programa. U opuštenoj i ugodnoj atmosferi, uz pjesmu, ples i razgovor, učilo se i naučilo mnogo, ne samo o prošlosti Makedonije nego i o njezinoj sadašnjosti.

Tijekom trajanja Seminara održan je i okrugli stol o stanju na lektoratima makedonskoga jezika u svijetu. Lektori su kolege upoznali s posebnostima rada u pojedinim sredinama, porazgovarali o zajedničkim problemima i pokušali naći rješenja. Tom su prigodom lektorima predstavljani i novi priručnici, od kojih treba izdvojiti udžbenik Roze Tasovske *Makedonski s mukom* te priručnik K. Veljanovske, A. Dučevske, L. Tanuševske i S. Tofoske *Pregled vidskih oblika čestih glagola u makedonskom jeziku*. Vjerujemo da će obje knjige postati nezaobilazni priručnici svakome učeniku makedonskoga kao stranoga jezika.

Završni je događaj Seminara bio tradicionalni dvodnevni znanstveni kongres čiji se rad odvijao u dvije sekcije, književnoj i lingvističkoj. Sedamdesetak makedonista iz zemlje i inozemstva raspravljalo je o aktualnim i zanimljivim temama kao što su, primjerice, kulturno-jezične interferencije u makedonskome jeziku u slavenskom i balkanskom kontekstu, tradicija i inovacije u makedonskome jeziku u usporedbi s drugim slavenskim jezicima, književno djelo Živka Činga, interkulturalna komunikacija i migracijska estetika. Posebno je pohvalno što su na kongresu sudjelovali i mladi makedonisti, neki po prvi puta. Znanstveni kongres nije samo lijepa prigoda da se makedonisti sastanu s kolegama, raspravljaju o

aktualnim temama makedonistike i predstave svoje najnovije radove, već je iznimno važan za buduće makedoniste, diplomatske i poslijediplomske studente iz inozemstva, koji u susretu sa stručnjacima čija su djela do tada samo čitali stječu vrijedna iskustva, proširuju znanja i dobivaju korisne savjete za svoj budući rad.

I na kraju, *Međunarodni seminar makedonskoga jezika, kulture i književnosti* još je jednom pokazao i potvrdio da je organiziranje bogatih i raznovrsnih programa na najvišoj stručnoj i znanstvenoj razni najbolji način promicanja malih jezika. Ostaje nam stoga da Seminaru poželimo još mnogo velikih i „okruglih“ obljetnica!